

BORGARSKJALASAFN
REYKJAVÍKUR

Einkaskjalasafn nr. 567

Jón Þorsteinsson
íþróttakennari
(1898-1985)

Skjalaskrá

Einkaskjalasafn nr. 567

Jón Þorsteinsson

íþróttakennari

Formáli

Jón Þorsteinsson var fæddur 3. júlí 1898 að Örnólfsdal í Þverárhlíð í Borgarfirði, sonur hjónanna Þorsteins Hjálmssonar bónda og Elínar Jónsdóttur húsfreyju. Þegar Jón var enn á fyrstu árum ævi sinnar flutti fjölskyldan að Hofsstöðum í Stafholtstungum og ól Jón þar manninn til tvítugs en þá flutti hann til Reykjavíkur.

Árið 1922 fór Jón til Danmerkur og nam þar íþróttafræði við Gymnastikhøjskolen í Ollerup á Fjóni sem var fyrsti íþróttaskóli Danmerkur. Hann var stofnaður tveimur árum fyrr af íþróttakennaranum Níelsi Bukh sem lagði í kennslu sinni áherslu á fyrirbyggjandi æfingar við stirðleika og óæskilegri líkamsbyggingu. Bukh fékk fljótt miklar mætur á Jóni sem lagði sig allan fram við námið og þeir urðu fljótt góðir félagar. Jón var erlendis um tveggja ára skeið, en námið í Ollerup tók eitt ár. Eftir það sótti hann íþróttanámskeið í Tunsby í Finnlandi 1923 og í Voss í Noregi í árið 1924. Jón dvaldi einnig árið 1923 í þrjá mánuði í Kaupmannahöfn til að læra Mullersæfingarnar formlega.

Jón Þorsteinsson kom heim til Íslands sem menntaður íþróttakennari og hóf þegar rekstur íþróttaskóla. Nefndist skólinn upphaflega Mullersskólinn enda var þar einkum staðið fyrir kennslu í hinum vinsælu Mullersæfingum. Auk kennslu fyrir almenning, sá Jón um að þjálfra meðlimi flestallra íþróttafélaganna bæjarins í fimleikum.

Árið 1935 lét Jón Þorsteinsson reisa veglegt, sérhannað íþróttahús. Arkitektar þess voru Einar Sveinsson og Sigmundur Halldórsson og var húsið í Funkisstíl. Íþróttaskóli Jóns Þorsteinssonar var starfræktur í húsinu næstu fjóra áratugina, til ársins 1976.

Íþróttahús Jóns Þorsteinssonar var stærsta íþróttahús Reykjavíkur þar til bærinn eignaðist íþróttahúsið Hálogaland rétt eftir síðari heimsstyrjöldina, en um var að ræða gamlan íþróttabragga frá breska hernámsliðinu. Fyrstu árin fór keppni á Íslandsmótinu í handknattleik fram í Lindargötu húsinu. Þar var einnig um árabíl aðalæfingaraðstaða Ármenninga. Jón Þorsteinsson lést þann 24. mars árið 1985.

Heimildir: *Guðjón Friðriksson Saga Reykjavíkur. Bærinn vaknar. 1870-1940, 2. bindi. 1994 og BA. ritgerð, Edda Halldórsdóttir, maí 2012.*

Afhending skjalasafns: Guðmundur Jónsson 9. júlí 2015
Innihald: Gögn tengd íþróttahúsi Jóns Þorsteinssonar
Tímabil: ca. 1917-1962

Skjalaskrá

Flokkur B. Bréfa- og málafn

Askja B-1

Bréfa- og málafn 1926-1944

Dagbækur varðandi starfsemi Mullersskóla Jóns Þorsteinssonar 1. janúar til 20. apríl 1926 og 1932. Þrjár bækur án árs.

Dagbækur varðandi starfsemi Íþróttaskóla Jóns Þorsteinssonar 23. mars 1935 til 2. júní 1944.

Dagbækur varðandi kvennaflokka Íþróttaskóla Jóns Þorsteinssonar 1929-1930 og ein bók án árs.

Dagbækur varðandi íþróttaflokka Íþróttaskóla Jóns Þorsteinssonar 1943 og tvær bækur án árs.

Dagbók fyrir minni salinn í Íþróttaskóla Jóns Þorsteinssonar án árs.

Dagbækur fyrir gufuböð 1938-1939 og 1942-1943.

Minnisbækur án árs og þrjú kvittanahefti fyrir greiðslu 1928-1930.

Askja B-2

Bréfa- og málafn 1944-1965

Dagbækur varðandi starfsemi Íþróttaskóla Jóns Þorsteinssonar 1944 til 1947.

Dagbækur varðandi starfsemi Íþróttaskóla Jóns Þorsteinssonar í janúar 1954 til 1965.

Askja B-3

Bréfa- og málafn 1949-1953

Dagbækur varðandi starfsemi Íþróttaskóla Jóns Þorsteinssonar 2. maí 1949-1953.

Dagbækur, verð í baðstofu 1939-1940 og 1941-1942.

Askja B-4

Bréfa- og málafn 1965-1977

Dagbækur varðandi starfsemi Íþróttaskóla Jóns Þorsteinssonar 1965-1977.

Þrjár vinnubækur án árs.

Askja B-5

Bréfa- og málafn 1974-1980

Dagbækur varðandi starfsemi Íþróttaskóla Jóns Þorsteinssonar 1974-1975 og 1977-1980.

Askja B-6

Bréfa- og málafn 1920-1983

Dagbækur varðandi starfsemi Íþróttaskóla Jóns Þorsteinssonar 1982-1983.

Dagbækur vegna æfinga Ármanns, kvennaflokka, karlaflokka, glímufélagsins 1920-1932, 1945 og án árs.

Tvær vinnubækur um leikfimiæfingar án árs.

Dagbók II, bréfleg leikfimikennsla 1927-1928.

Askja B-7

Bréfa- og málasafn 1933-1943

Dagbækur varðandi starfsemi Mullerskólans án árs.
Dagbók 1917-1918.
Dagbók vegna Fríðu Stefáns 1937-1938.
Dagbók vegna glímu og leikfimiæfingar kvenna 1929.
Dagbækur varðandi Klappsæfingar án árs.
Dagbækur með nöfnum nemenda 1933-1935, 1942-1943 og án árs.

Askja B-8

Bréfa- og málasafn 1925-1976

Stílabækur Jóns úr barnaskóla, ritæfingar o.fl. án árs. Gagnfræðapróf í dýrafræði, dönskum stíl, sögu, íslenskri málfræði og enskum stíl 1939.
Alþjóðamótið Lingiaden í Stokkhólmi 1939, boðskort
Heimsókn leikfimiflokks frá Danmörku 1927.
Bréf, varðandi glímu 1925-1928, meðmælabréf fyrir Hermann Eiríksson 1941, sýningarseðill Svíþjóðarfara Ársmanns 1946.
Bréf vegna innheimtu söluskatts 1949.
Lög fyrir Íþróttasamband Íslands 1934 og *Leikreglur ÍSÍ* um handknattleik úti fyrir karla og konur, án árs.
Breytingatillögur á leikslögum ÍSÍ árið 1926 og 1928. Fyrirmæli Íþróttasambands Íslands um íslenska glímu 1930.
Bréf Jóns Þorsteinssonar til Kennaraskóla Íslands 1971.
Vegabréf Jóns Þorsteinssonar 1936, vegabréf Jóns á ólympíuleikana 1936 og norrænt ferðaskírteini.
Vegabréf Jóns Þorsteinssonar og Eyrúnar Þorsteinsdóttur 1949 og 1953 og bólusetningarvottorð.
Vegabréf Eyrúnar Þorsteinsdóttur 1976.

Askja B-9

Bréfa- og málasafn 1925-1949

Skjöl er varða leikfimiæfingar, glímu og faglegt starf í Íþróttaskóla Jóns Þorsteinssonar án árs.
Leikskrár í kvenna- og karlaflokks Glímufélagsins Ármann á fimleikamótum Íslands 1928-1933.
Ferð Glímufélagsins Ársmanns til Noregs, Danmerkur og Svíþjóðar 1925 og 1926 og tilgangur ferðarinnar til Danmerkur 1926.

Askja B-10

Bréfa- og málasafn 1925-1941

Æfingar varðandi Mullersskólann án árs.
Vasabók varðandi Mullersskólann án árs.
Bókin Mullersæfingar hin nýja 1925. Höfundur Jón Þorsteinsson.
Umslag: Noregsför Glímufélagsins Ársmanns 1938.
Staðæfingar 1941 og án árs.
Leikfimiþróf án árs.
Um hreyfingu. *Áhrif gagnvart líkama vorum*, án árs.
Sjö vasabækur um hreyfingu og íþróttaruppeldi, án árs.
Kennsluæfingar um stökk, fótaæfingar o.fl. án árs.

Skjöl varðandi bréfaskólann, án árs.

Kennsluæfingar bréfaskólans og myndir fyrir pílta, stúlkur, karlmenn og gamalmenni, án árs.

Askja B-11

Bréfa- og málafn 1926-1979

Listar yfir nöfn nemenda, skjöl nemenda, meðlimi í Glímufélaginu Ármann 1926-1927 og án árs.

Umslag: Tilvísanir frá læknum 1934 og 1962. **Trúnaðarmál**

Listar yfir skólalækna 1966-1967 og listi yfir skólastjóra, skólalækna og hjúkrunarkonur án árs.

Bæklingar, aðalfundur SÍS 1932-1933, aðalfundur 1933, aðalfundur og ársskýrsla 1938 og aðalfundur og ársskýrsla 1939.

Minnisblað fyrir lögreglumenn vegna prófs í fyrirskipunaræfingum 1943.

Kvæði til Ármenninga eftir Svein Gunnlaugsson 1944 og kvæði eftir Rannveigu Þorsteinsdóttur 1944.

Gjaldskrár fyrir æfingar og húsaleigu 1965-1970 o.fl.

Teikning af miðstöð fyrir sali 1979.

Teikning af gufubaðstofu 1956.

Askja B-12

Bréfa- og málafn 1933-1972 **Trúnaðarmál**

Íþróttaæfingar fyrir börn án árs.

Fótaæfingar án árs.

Borð og sæti eiga að hæfa barnslíkamanum, tafla.

Stundaskrá 1933-1934 og án árs og nemendalistar án árs.

Leikskrá Glímufélagsins Ármanns árið 1934.

Umslag: Læknisvottorð, 1943, 1946-1947 og 1963-1966.

Umslag: Læknisvottorð 1959.

Umslag: Læknisvottorð 1971-1972.

Íþróttaæfingar, myndatafla 1-3 o.fl.

Listi yfir börn sem iðkuðu fótaæfingar 1972.

Listi yfir börn sem iðkuðu sjúkraæfingar vegna hryggskekkju 1971-1972

Umslag: Tilkynningar, merkispjöld Mullersskólans, bæklingar, aðgöngumiðar í gufubað o.fl. án árs.

Íslandsgríman 1930 á Þingvöllum, úrslit.

Askja B-13

Spjaldskrá nemenda 1934-1974.

Askja B-14

Spjaldskrá nemenda 1957-1952.

Askja B-15

Spjaldskrá nemenda 1950-1974.

Askja B-16

Spjaldskrá nemenda 1953-1974.

Vottorð frá læknum 1950-1964. **Trúnaðarmál**

Askja B-17

Bókapantanir 1943-1944

Bókin *Vaxtarrækt* eftir Jón Þorsteinsson, 1943.
Kynning á bókinni *Vaxtarrækt*, bæklingur, 1943.
Bréf, áskriftalistar og spjaldskrá vegna pantana á bókinni *Vaxtarrækt*, 1943-1944.
Viðskiptamannabók og bókhald vegna sölu á *Vaxtarrækt*.
Leikfimiæfingar skráðar á spjöld.
Merkispjald kvennaflokksins Auðar - Mullersskóla -, án árs.
Tímaseðill í leikfimi fyrir II. og III. flokk 1931.
Umslag: Vottorð frá læknum, 1956. ***Trúnaðarmál***

Flokkur F. Prentað mál

Askja F-1

Bækur 1918-1944

Dansk gymnastik, Niels Bukh, 1935.
Die Arbeiterturn- u. Sportschule, án árs, myndir.
Frelsi og menning - úr frelsis- og menningarbaráttu Íslendinga í Menntaskólanum í Reykjavík í júní 1944.
Glímur, Hermann Jónasson, 1922.
Handbók Alþingishátíðar 1930.
Heragabálkur skáta, A.V. Tulinius, 1918.
Hur man bygger bastu på Sveriges landsbygd, Jan Ottosson, 1932.
Hvítárbakkaskólinn, skýrsla fyrir skólaárið 1915-1916.
Íslensk glíma - Íslensk brydning. En kort vejledning i tilslutning til Danmarksturen 1926.
Íslensk glíma, 1925.
Íslensk glíma, Arnór Sigurjónsson, án árs.
Kvidelegemetts kultur som grundlag for dragten, Paul Schultze-Naumburg, án árs.
Leikfimi - 14 stundaseðlar og nokkrar leiðbeiningar við leikfimikennslu, þýtt og samið Aðalsteinn Hallsson, 1934.
Menneskelegemet, Niels Bukh, án árs.
Musikbog I, samlet som ledsagelse til gymnastik, Agnete Bertram, án árs.
Musikbog II, samlet som ledsagelse til gymnastik, Agnete Bertram, án árs.
Om bad, Holger Neergaard, 1934.
Prince Hassans træningsprogram for fuldkommen legemskultur, án árs.
Selvforsvar, Haakon Schønning, 1931.
Silfurturninn og ólíkir drengir, Margrét Jónsdóttir þýddi, 1934.
Skólaíþróttir, Fræðslumálastjórnin í Reykjavík, 1941.
Stavsystemet. J.P. Jespersen, 1934.
Säuglings = gymnastik
Tao Teh King eða bókin um dyggðina og veginn, Lao Tze, S. Sörenson íslenskaði 1942.
Þjóðhátíð lýðveldisstofnunar á Íslandi 1944.

Askja F-2

Fréttabréf, tímarit, dagskrá móta, plaköt o.fl.

Ármann, félagsblað Glímufélagsins Ármann, 1. tbl. 1937 og 1938.
Bertramskolen - kvinde, börne, gymnastik, Kaupmannahöfn, 1931, program.
Fjelagsblað Íþróttafélags Reykjavíkur, 1.-3. tbl. 3. árg. 1931.
Flik-Flak-Selen, J. Majlund Nielsen, án árs.
Generalprogram Ligiaden i Stockholm í júlí 1939.

Glíma 1925.

Grettir, 1. tbl. 1. árg. 1934.

Íslands glíma, Deutschlandreise 1929, programm.

Íslandsglíma 1930 á Þingvöllum.

Íslandsglíman 1944, háð í íþróttahúsi Jóns Þorsteinssonar 14. júní 1944.

Íslensk glíma 1925.

Íþróttablaðið, 1929 og 1946.

Nasjonale 13de gymnastikk og turnstevne i Oslo 1938.

Officiella meddelanden fran Lingigaden i Stockholm 1939 - fréttabréf, 1.-2. og 4.-6. tbl.

Olympiade i Amsteden 1928.

Olympiad Los Angeles 1932.

Olympia-presstjänst i Helsingfors 1938, 1.-9. tbl. 938-1939.

Primitiv Tidende, Gymnastikskolen i Ollerup, vinteren 1922-1923.

Svensk gymnastik med lek och idrott, án árs.

Svenska Gymnastikförbundet, Elitgymnastikläger i Malma 1932.

Söngbók Svíþjóðarfara Ármanns, 1939.

Tidskrift i gymnastik och Svenska Gymnastikförbundets officiella organ, 1933.

Vestur-Evrópuferð 1966, listi yfir þátttakendur.

Þjálfri, 3. tbl. 1. árg. 1932.

Plaköt 1939 og án árs

Plakat - Þýskalandsfararnir, Glímufélagið Ármann.

Plakat - Stokkhólmur 1939.

Plakat - Vaxtarækt.

Auglýsingabæklingur - Vaxtarækt.

Samantekt á æfingamyndum I-V.

Úrklippur úr erlendum blöðum 1926-1932.

Flokkur G. Bókhald

Askja G-1

Bókhald 1924-1981

Bókhaldsbækur 1924-1981, ásamt fylgiskjöllum.

Askja G-2

Bókhald 1949-1983

Bókhaldsbækur 1949-1979.

Bókhaldsbækur 1981-1983.

Umslag: Reikningar Mullersskólans til ársins 1929.

Askja G-3

Bókhald 1969-1971

Dagbók 1969-1971.

Askja G-4

Bókhald 1924-1959

Reikningar o.fl. 1924-1959.

Reikningar 1935.

Umslag: Reikningar 1972-1973.

Askja G-5

Bókhald 1929-1983

Umslög: Reikningar varðandi Mullersskólann o.fl. 1929-1945.

Umslag: Reikningsyfirlit, reikningar og listar 1932-1972.

Umslög: Ýmsir reikningar o.fl. 1923-1951.

Kvittanahefti 1929 og 1932.

Kvittanahefti vegna sjúkraæfinga 1973.

Kvittanahefti vegna baðstofu 1969 og 1983.

Flokkur H. Úrklippur úr dagblöðum og ljósmyndir

Askja H-1

Úrklippur úr dagblöðum 1944-1960

Úrklippur - Barnaskólar Reykjavíkur 1944-1957.

Úrklippur - Barnaskólar Reykjavíkur 1955-1960.

Úrklippur - Skólagarðar og vinnuskóli 1953.

Askja H-2

Úrklippur úr dagblöðum 1960-1965

Úrklippur - Barnaskólar Reykjavíkur 1960-1965.

Úrklippur - Starfsfræðsla 1960.

Úrklippur - Skemmtanalíf, æskulýður, félagsheimili o.fl. 1960.

Askja H-3

Úrklippur úr dagblöðum 1951-1955

Úrklippur - Almenn skólamál 1951-1955.

Ljósmynd - sennilega Glímufélagið Ármann, án árs.

Askja H-4

Úrklippur úr dagblöðum 1960-1961

Úrklippur - Almenn skóla- og uppeldismál 1960-1961.

Askja H-5

Úrklippur úr dagblöðum 1962

Úrklippur - Almenn skólamál 1962.

Ljósmynd um eða eftir 1930 - leikfimi kvenna. Stúlkur á ljósmyndinni frá vinstri:

Hulda Jakobsdóttir, (Þórdís?) Hjaltalín Jónsdóttir, Ágústa Pétursdóttir, Hrefna Ásgeirsdóttir, óþekkt og Metta.

Skráð í október og nóvember 2015,
Jakobína Sveinsdóttir